

15 פברואר 2024

הנדון: יום הבחירות לרשויות המקומיות ולמועצות האזוריות - יום שבתון

לקראת הבחירות לרשויות המקומיות ולמועצות האזוריות, אשר נדחו בשל מלחמת "חרבות ברזל" ונקבעו לתאריך 27.2.24 (במקום ב-31.10.23), להלן התייחסות תמציתית להוראות הדין, בנוגע ליום השבתון והזכות לשכר במועד זה:

1. בהתאם לסעיף 97ב. לחוק הרשויות המקומיות (בחירות), תשכ"ה-1965¹ (להלן: "חוק הרשויות המקומיות"), יום הבחירות הוא יום שבתון, בתחומן של הרשויות המקומיות שבהן נערכות הבחירות במועד האמור, וכן לגבי עובדים הרשומים בפנקס בוחרים של רשויות מקומיות כאמור, אף אם מקום עבודתם הוא ברשות מקומית שלא חל בה יום שבתון. עוד נקבע, כי שירותי התחבורה ושאר שירותים ציבוריים יפעלו כסדרם.

2. חוק הרשויות המקומיות מסדיר זכות לשכר ביום הבחירות וקובע, כי עובד שעבד אצל מעסיקו לפחות 14 ימים רצופים סמוך ליום הבחירות, ישלם לו המעסיק את השכר שהעובד היה משתכר אצלו ביום הבחירות, אילולא שבת.

3. נזכר, כי בחודש יולי 2023, לאור פעילותה של התאחדות התעשייתיים בנושא הסדרת סוגיית תשלום לעובדים בימי בחירות בהם חל שבתון, נערך תיקון בחוק הרשויות המקומיות, המחריג עובד שאינו תושב ישראל, מהזכות לתשלום שכר מיוחד בגין יום הבחירות לרשויות המקומיות ולמועצות האזוריות. על-פי התיקון, עובד כאמור, המועסק בענף התעשייה (או בענפי כלכלה אחרים המפורטים בחוק) לא יהיה זכאי לתשלום שכר עבור שבתון ביום הבחירות, ואם עבד ביום הבחירות, לא יהיה זכאי לשכר נוסף על שכרו הרגיל, אלא אם נקבע אחרת בהסכם קיבוצי צו הרחבה או חוזה עבודה החל על העובד. היעדרות של עובד כאמור מחמת מחלה, חופשה שנתית, ימי חג, מנוחת פיצוי, אבל או היעדרות מכוח חוק עבודת נשים מזכה בתשלום כדין.

תיקון זה הנו המשך לתיקון שנערך בשנת 2020 בחוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב), התשכ"ט-1969, גם כן לאור פועלה של ההתאחדות בנושא, שם נקבע כי התשלום המיוחד עבור יום בחירות לכנסת לא יחול על מי שאינו אזרח ישראל.

4. שעות השבתון אינן מוגדרות בחוק. על-פי הנחיות הממונה על יחסי העבודה במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, זמן השבתון הנו משעת פתיחת הקלפי ועד לסגירתו. הקלפיות פתוחות להצבעה, ככלל, מ - 7:00 עד 22:00, או עד השעה 20:00 ברשויות מקומיות בהן עד 350 תושבים.

5. מצורפת הודעת שר הפנים מיום 31.10.23, לפיה בין השירותים הציבוריים שיפעלו כסדרם ביום הבחירות נמנים גם מפעלים שתהליכי יצור בהם מתנהלים ברציפות. על-פי ההודעה, יש לאפשר לעובדים באותם שירותים להצביע.

הודעת שר הפנים בדבר סוגי שירותים שייחשבו שירותים ציבוריים ויפעלו ביום השבתון.

6. יצוין, כי על אף שמדובר ביום שבתון, לא נקבע איסור העסקה או פתיחת עסקים ביום זה, ובהסכמת העובד אין מניעה להעסיקו ביום זה.

¹ וכן לחוק המועצות האזוריות (מועד בחירות כלליות), תשנ"ד-1994, אשר קובע, כי הבחירות לכל המועצות האזוריות יתקיימו במועד בו נערכות הבחירות לרשויות המקומיות, וכן, כי הוראות חוק הרשויות המקומיות בעניין השבתון והזכות לשכר, יחולו, בשינויים המחויבים, גם לעניין יום הבחירות למועצות האזוריות.

7. החוק אינו דן בשאלת השכר לגבי עובדים אשר נדרשו לעבוד ביום השבתון, למעט ההתייחסות, כמפורט לעיל, באשר לעובדים שאינם תושבי ישראל. בית הדין הארצי טרם נדרש לסוגיה, ופסיקת בתי הדין האזוריים לעבודה אינה אחידה. בפסיקות מהשנים האחרונות באשר לתשלום עבור יום בחירות לכנסת נקבע תשלום בשיעור 200% משכרו הרגיל של העובד, בפסיקות אחרות תשלום בשיעור 150%, ובפסיקות בודדות אחרות - אף פחות מכך.

להסברים ולשאלות נוספות ניתן לפנות לאגף עבודה ומשאבי אנוש בהתאחדות התעשייתיים, על פי הפרטים הבאים:

למנהל תחום משפט עבודה קיבוצי, עו"ד מוטי עזרן בטל' 03-5198824 ובדוא"ל

motia@industry.org.il,

למנהלת תחום משפט עבודה פרטי, עו"ד מוריה ברבי בטל' 03-5198731

ובדוא"ל moriah@industry.org.il,

וכן לראש האגף עו"ד מיכל וקסמן-חילי, בטל' 03-5198819 ובדוא"ל michalh@industry.org.il.

המידע שלעיל הינו בבחינת מידע כללי ותמציתי בלבד, ואינו מהווה חוות דעת או ייעוץ משפטי. יש לקבל עצה מקצועית נפרדת לכל פעולה משפטית או אחרת בקשר לאמור במסמך זה.